

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caput III. Regulae speciales de quantitatibus syllabarum in initio vel medio

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

Ille latus niveum molli fultus hyacinto. Virg.
6. Ecl.

Sed de Cæsura suo loco.

Δ VII. Quando Monosyllaba brevia,
eodem inchoantia, producuntur. ut:

et animam & mentem, cum qua Dii nosse la-
quuntur. Juv. sat. 6. Ubi tamen aliqui le-
gunt, En animam.

Liminaque Laurusque Dei. Virg. 3. Æn.

De grege nunc tibi vir, & de grege natus ha-
bendus. 1. Met.

- Δ VIII. Quando brevis inter duas lon-
gas¹¹ posita producitur. ut: Rapidus comes or-
tionis. Horat: quum alias RI brevis sit,
si in flexione Obliquorum O longum sequa-
tur.¹² Sic Belides, Amphiarāides, Licurgides,
proides. Sic Destinata, pro Destinata. Juv. sat. 4. Et domini gladiis jam destinata. Sed
olim &c. Sic Imbecillis apud Horat. pro Im-
becillis, quod Prudentius in Jambico retinere
potuit.

13.

14.

Quæ verò Natura Communes sunt, sparim ex
Regulis Specialibus 13 cognoscuntur, & ex parte
etiam Autoritate. 14

CAPUT III.

REGULÆ SPECIALES

De Quantitatibus Syllabarum
in initio vel medio.

REGULA I.

*Deri-

Derivata retin-
si Themat. ut:

Diminus, Dō-
fōcus, fōcosus
Fāces, Suffō-
Cādo, Cōcidi.

*I. Præteritū
longas, quantacū-
themat. ut:

Lino, Liopi,
Cādo, Cādi.

Præteritū Dōdi, Cādi.

1. Quæ du-
Rōi, Plāi

3. Per Syn-
in, propositū.

*II. Supra
longas, ut:

Cādo, Cādi

Lādo, Lādi

Sio, Siādi

Præteritū Dādi, Cādi.

Lian, Cādi.

† Et antiqui
Cāus.

*III. Quæ
unt à longis, † pr-

In, Pōi, Cōgi.

* Derivata retinent quantitatem Primitivi seu Thematis. ut:

Dōminus, Dōminium. Dōminor.

Fōcus, Fōcosus, Fōcor, Fōcularius.

Fāuces, Suffoco, Praefoco.

Cādo, Cecīdi. Cādo, Cecīdi. Pēdo, Pēpēdi.

Exceptio.

* I. Præterita disyllaba habent priores longas, quantacunque fuerit eadem syllaba thematis. ut:

Līnguo, Līngvi; Fācio, Fēci.

Cūdo, Cūdi. Vīdeo, Vīdi.

Præter I. *Dēdi, Tūli, Sētī, Stīti, Bībī, Scīdi, Fīdi.* 1.

2. Quæ duabus Vocalibus finiunt. ut, *Rūi, Plūi, Lūi; iuxta Reg. 3. gen.* 2.

3. Per Syncopen facta. ut: *ū, pro ūi; petīi, pro petūi.*

* II. Supina disyllaba habent priores longas. ut:

Cūdo, Cūsum. Lūo, Lūtum.

Lūdo, Lūsum, Vīdeo, Vīsum.

Sto, Stātum.³ Crēscō, Crētum. 3.

Præter, *Dātum, Stātum, Rātum, ūum, Sītum, Lītum, Cītum, Rūtum, Quītum.*

† Et antiquum *Cātum, pro Cautum. Inde Cātus.*

* III. Quatuor hæc Præterita quæ veniunt à longis, primam corripunt, *Gēnui, Pōsui, Pōtui, Cōēgi.* 4.

IV. Con-

<i>Amo</i>	<i>Amāvi</i>	<i>Amātum.</i>
<i>Quiesco</i>	<i>Quievi</i>	<i>Quietum.</i>
<i>Quæro</i>	<i>Quæsi</i>	<i>Quæsitum.</i>
<i>Ignosco</i>	<i>Ignovi</i>	<i>Ignotum.</i>
<i>Solvo</i>	<i>Solvi</i>	<i>Solutum.</i>
<i>Divido</i>	<i>Divisi</i>	<i>Divisum.</i>

Sic ab *Obliviscor*, *Oblitus* : à *Gaudeo*, *Gavisus*.

At *Supina* in *ITUM*, quæ non ab *IVI* veniunt, penultimas corripiunt. ut :

<i>Fugio</i>	<i>Fugi</i>	<i>Fugitum.</i>
<i>Credo</i>	<i>Credidi</i>	<i>Creditum.</i>
<i>Noceo</i>	<i>Nocui</i>	<i>Nocitum.</i>
<i>Sic Agnosco</i>	<i>Agnovi</i>	<i>Agnitum.</i>
<i>Cognosco</i>	<i>Cognovi</i>	<i>Cognitum.</i>
<i>Præter Recenseo</i>	<i>Recensui</i>	<i>Recensitum.</i>

[Sed de hoc vide in 2. Conjug.]

REGULA III.

* Præteriti geminati trisyllabi prima brevis est unâ cum media sequente. ut, *Didici*, *Tūtidī*, *Cēcidi* à *Cādo*.

Excipiuntur penultimæ in *Pēpēdi*, à *Pēdo*
Cēcidi, à *Cēdo*.

† Et quas duæ Consonantes sequuntur. ut :
Fēfelli, *Mēmōrdi*, *Pēpērci*, *Spōpōndi*, *Pēpendi*,
Tōtōndi, *Cūcūrri*, *Pōpōsci*, *Tētēndi*.

Præteriti brevis est geminati Syllaba prima.

REGULA IV.

* Composita retinent quantitatem Simplicium, nisi aliqua Generalium Regularum obstet. ut :

Dēcido,

Dēcido, ex *Dē* & *Cādo*.

Prācido, ex *Prā* & *Cādo*.

Suffōco, ex *Sub* & *Fauces*

Prāeo, ex *Prā* & *eo*.

Quāre, ex *quā* & *rē*.

† Consideranda autem est utraqve pars Compositionis. Et posterior quidem penultimam corripit à Simplicibus longis orta, in *Deicero*, *Peicero*, à *Iuro*, [*Dicitur* & *Periuro*]

Perfidus, *Perfidia*, à *Fido*. [nisi malis à *Fides*]

Pronubus, *Innubus*, à *Nubo*.

Maledicus, *Causidicus*, *Veridicus*, *Fatidicus*, à *Dico*.

Nililum, ab *Hilum*. *Agnitum*, *Cognitum*, à *Notum*.

Sic & *Semisopitus*, antepenultimam corripit, à *longo Sōpio*, *Insopitus*.

Sed *Connubium*, à *Nubo*, secundam habet communem. *Innubus*, *Pronubus*, penultimam brevem.

Contrà, penultimam producunt à Simplicibus brevi orta, *Ambitum Supinum*, & *Ambius Participium*, ex *itum*. Sed Nomen *Ambius* & *Ambatio*, Iante *T* corripunt.

† De priore Compositionis parte hæc sunt notanda. † I. Si prior Compositionis pars desinit in *A*, producitur illud *A*. ut: *quāre*, *quāpropter*, *trāno*, *trādo*, *quācunqve*, *nequāquam*, *quātenus*, *averto*, *contrādico*. Excipe

I.

Quāsi.

Si prior

II. Si prior C

ire, I, U, vel Y

Vocalis corripit

Cavida, *Fatida**Bijugus*, *Mu**Foscu*, *Nes**Gradupes*, *Grati**Dialex*.*Polydorus*, *Eutibi*

I. E producunt

cu. *Rifert*, *Inper*fita. ut. *Neguan*,opam. *Nepicuguan*Præter *Nego*, *N*fua. *Nefandus*, *N*funt. quā ex *N*

2. Compos

secundæ Conju

Commune habet

duraq; corripit

vid. 7. Met.

Et—*Liquifacit*9. *En*.Si *Tepefacio*, *Cal*

3. I mobile

Quicunqve, *Ca**pitibogga*, *Jatrique*cuoque. Sed *Lim*quam. *Ultique*.

I producunt et

II. Si prior Compositionis pars definit in E, I, ² U, vel Y, extra præpositionem, illa Vocalis corripitur. ut: *Huiuscemodi, Sēlibra.*³
Causidicus, Fatidicus, Omnipotens, Siquidem, Bjugus, Multiplico, Tubicen, Cornicen, Fidicen, Neutrquam, Utiqve.
Quadrupes, Graiūgena, Dūcenti, Dūpondius, Dūplex.
Polydorus, Euthydemus.

Exceptio.

I. E producunt, *Trēvir, Venēsiciēs, Videlicet. Rēfert,*⁴ *Imperf.* Item ex Ne & Ve composita. ut: *Nēquam, Nēquitiā, Nēdum, Nēquam, Nēquicquam, Vesanus, Vecors.*

Præter *Nēgo, Nēque, Nēqueo, Nēfas, Nēfastus, Nēfandus, Nēfarius:*⁵ quæ veriùs ex *Nec* sunt, quàm ex *Ne* deducenda.

2. Composita Verbi *FACIO* cum Verbis secundæ Conjugationis, E prioris partis Commune⁶ habent. ut: *Tur aliqve faciunt, indutaq; cornibus aurum Victima vota facit.* *Ovid.* 7. *Met.*

Et—Liqve facto tempora plumbo Diffidit. *Virg.* 9. *Æn.*

Sic Tepēfacio, Calēfacio, &c.

3. I mobile per Casus producitur. ut: *Quicunqve, Cuilibet, Cuiqve, Unicuiqve,* [*ui diphthongo*] *utiqve, pleriqve, tantūdem, quancunqve.* Sed Immobile corripitur, ut, *Neutrquam, Utiqve.*

I producunt etiam, *ibidem, ubiqve, utrobique*

Dd

bique

biq̄ue, ubi libet, scilicet, illicet, v̄pera, siq̄va, si-
quando, sive. Et ex DIES composita ut, Bi-
duum, Triduum, Pr̄idie, Postridie, Pr̄idianus,
Mer̄idies, Mer̄idianus, Mer̄idor. Sed anceps
7. est Quoti die, Quoti dianus; ⁷ ut & Ubi v̄is,
8. Ubi cunq̄ue, Meli phyllum. ⁸ Ex quibus primum
frequentius producitur. Producentur etiam
Biga, Triga, Quadriga. Sed de his supra Reg. 2.
Gener.

idem Masculinum producitur: idem Neu-
trum corripitur.

† III. Si prior Compositi pars desinit in O,
in Latinis dictionibus ferè producitur. ut: Nō-
lo, Quandoq̄ue, Quando cunq̄ue, Alioq̄ue, Utrō-
bique, Intrōduco, Retrōversus, Contrōversus, Pri-
mogenitus.

Præter Hō die, Quandoquidem, ōmitto, ōpe-
ria, Sacrosanctus.

Apud Martialem & Bardocucullus O breve
habet. lib. 14.

9. In Græcis ⁹ corripitur. ut: Argōnauta, Oecō-
nomus, Bibliōpola, Chirographum. Nisi ubi a est.
10. ut, Lagōpus, Minōtaurus, Geōmetra. ¹⁰

* IV. Omnes Præpositiones exeuntes in vo-
calem, ut aliàs, ita & in Compositione produ-
cuntur. ut, Dēpono, eligo, prōduco, prōconsul, dī-
vido, dījudico, sējungo, sēcurus. Præter, antē,
absq̄ue, sinē, ponē, propē, q̄ue corripiuntur. [Vi-
de Reg. in E.] Item Rē, ut Rēfero, Rēpendo, Rē-
pono. † Quamquam non dissimulandum, RE in

11. Compositis nonnullis anceps ¹¹ haberi. Produ-
citur enim alicubi. Hinc etiam Rējicio, & Rē-
jecto, ¹² primā productā inveniantur.

12.

Exce-

UL PRO, in te
collis, Pr̄cella, P
Pr̄fusu, Pr̄fesco
fama, Pr̄bibeo, P
Et quando ex G
ut: Pr̄peta, Pr̄ol
Pr̄pno tamen
PRO, anceps est i
Pr̄curo, Pr̄fusu

page.
At Nomen Prop
posteritatem sign
pro Vite, produco
Hinc versur: Dat p
tre propago.

Recentiores a
ne primam Con
Δ II. DI n
patur: in aliis p
* V. Omnes
nicat Consona
finito impediatur
adorno, adesus, c
obtus, p̄rennis, p̄
More lupi elauj

RE

* Quando in
collocatus est in
dem vocatur. ut

Exceptio

Δ I. PRO, in sequentibus corripitur, *Pröcello, is, Pröcella, Profanus, Pröfari, Pröfectö, Pröfestus, Pröfiscor, Pröfiteor, Pröfugus, Pröfundus, Pröbibeo, Prönceps, Prötervus.*

13.

Et quando ex Græca Præpositione *ωε* est. ut: *Pröpheta, Prölogus, Prödromus.*

Pröpino tamen anceps est apud Martialem.

PRO, anceps est in his sex Verbis, *Pröcumbo, Pröcuro, Pröfundo, Pröpello, Pröpulso, Pröpago.*

At Nomen *Propago*, quando progeniem seu posteritatem significat, primam corripere: pro Vite, producere, tradit *Servius ad 4. Æn.* Hinc versus: *Dat pröpago merum: fargit de patre pröpago.*

Recentiores autem in utraque significatione primam Communem faciunt.

Δ II. DI in *Dirimo & Disertus*, corripitur: in aliis producitur.

* V. Omnes Præpositiones exeuntes in univocam Consonantem, corripuntur, nisi Positio impediatur. *ineo, sübeo, supëreminet, äbeo, ädorno, ädesus, cisalpinus, intererat, öbesse, öbitus, përennis, përagro, prætereo, supërerat.* Sic *More lupi clausas circummeuntis oves.* Ovid.

14.

REGULA V.

* Quando¹ in Poly syllabis Accentus iustè² collocatus est in Penultima; tunc longa eadem notatur. ut: *Investigo, adulr.* Quando

I. 2.

Dd 2

autem

autem est in Antepenultima; penultima brevis notatur. ut: *Dóminus, Mulieres.*

REGULA VI.

* Disyllabarum dictionum prioris syllabæ quantitas iudicatur per Compositionem ex accentu iustè collocato, juxta Regulam præcedentem. ut, *Scribo, Inscribo: Accentus manet super penultima: ergò est longa. Lègo, Colli-go: accentus transit in antepenultimam: ergò penultima est brevis.*

Excipitur *Fidus*, à quo *Infidus* quidem producitur, ut & *Fiducia* fido: Sed *Perfidus*, i corripit, ut & *Fides, Fidelis, Fideliter.*

REGULA VII.

* Quando dictio aliqua flectendo aut derivando minuitur numero syllabarum; tunc syllabæ illius quæ penultima facta est, quantitas ex Accentu iudicatur, juxta Regulam quintam. ut:

Audacia, quia Audax, audacis.

Impedimentum, quia impeditum, & impedit.

Militia, quia Miles, Militis.

Conjugiū, quia Conjux, Conjūgis.

REGULA VIII.

* Plurimæ syllabæ præsertim penultimæ, ex Analogia Declinationum & Conjugationum sunt cognoscendæ. ut:

Corpus, Corpōris: Ergò & Pectus, Pectōris.

Ano, Amābam, Amārem, Amāre, Amātum:

Ergò

Epis & Clamo, C
māre. Clam

Liga, Legēbam,
Ergo & Rapio, R

RE

* Genitivi p
Quintæ Declinati
produciunt. ut: D

RE

* Dativi & A
BIS [Si B non ing
penultimæ produ
bus, Amōbus, Nōb
ut: arcus, arcū

Præter Būbus,
sonio etiam corrup

R

* A Characteri
secundæ; & I qu
Amās am
Dūcīs Doc
audis au

I. Quando
ut: Doc am, Au
i. Tertiam sin
tiraclivi. Amā
3. Da, quod D
alias Da corrupi.

Ergo & Clamo, Clamābam, Clamārem, Clamāte, Clamātum.

Lego, Legēbam, Legērem, Legere.

Ergo & Rapio, Rapiebam, Rapērem, Rapere.

REGULA IX.

* Genitivi plurales Primæ, Secundæ, & Quintæ Declinationis, A, E, O, in penultima producunt. ut: Duārum, Duōrum, Diērum.

REGULA X.

* Dativi & Ablativi plurales in BUS & BIS [Si B non ingreditur Rectum], A, E, O, penultima producunt: ut: Deābus, Rēbus, Bōbus, Ambōbus, Nōbis, Vōbis: I & U corripunt. ut: arcibus, arcibus.

Præter Būbus, quod producit. Bōbus Ausonio etiam corripitur.

REGULA XI.

* A Characteristica Primæ Conjugationis: E secundæ; & I quartæ, producit. ut:

Amās amābo, amāre.

Docēs Docēbo, Docere.

audīs audirem audire.

Excipe.

1. Quando vocalis immediatè sequitur.

ut: Docēam, Audiam.

2. Tertiam singularem Præsentis Indicativi activi. Amāt, Docēt, Audit.

3. Do, quod Dās, Dā, quidem producit: sed aliās Da corripit. ut, Dābam, Dābo, Dārem, Dā

Dd 3

Dāre

Däre. Etiam in Compositione, Circundābam; Circundābo, Circundāre.

I. E ante R, & I¹ Tertix, corripuntur. ut: *Legērem, Legēre, Legis.* NISI I finale, & ita Tertix non sit proprium. ut: *Legi, Perfecto; & Legi, Infinitivo.*

U autem inter Conjugandum semper corripitur. ut: *Sūmus, Quēsūmus, Volūmus.*

Excipitur E ante R in tertia plurali Perfecti Indicativi Activi, *Legērunt, Legēre*: & secunda singulari Futuri Indicativi Passivi. ut: *legēris vel legēre.*

REGULA XII.

□ Personæ in *ebam, &c. amus, atis, emus, etis, ote, eris vel ere, &c.* in Futuro Indicativi tertix & quartæ; *eris, ere, & aris, are, &c.* in Coniunctivi Passivi Prasente vel Imperfecto, penultimam producent. ut: *Legēbam, Legāmus, Legātis, Legēmus, Legētis, Legitōte, Legēris vel Legēre, amēris vel amēre, Doceāris vel Doceāre, Legētur, Amētur, Doceātur, Legēris vel Legerere, Legerētur, Legerēmus, Legerētis, &c.*

REGULA XIII.

□ Personæ in *imus & itis; ini & inor; erim, eram, ero, beris, bere,* penultimam semper corripunt, etiam in cæteris personis. ut: *amabimus, amabitis; amāminī & amāminor; amāverimus, amāveritis, amāveram, amāverim, amāvero, amāberis, amābere.*

Excip:

Incipe l. in
Coniugationis. ut
ma. Sicut, Velim
producantur.

II. Futurum
dum unus & itis p
minatione IS.

R & E

†Tertia plura
penultimam pr
ver.

Δ Poete tam
len corripunt.

runt syllabis me

†iterunt, coma,

Ditibi divinitas d

rat. l. Lep. 4.

R

† Desinentia

nam producu

Altare, Cæc

Exceptis, A

Binaris, Hic

Ataribal.

R

† Substantiv

penultimam co

Cassius, Va

R & E

† Substantiv

etiam, penult

Excipe I. *imus, itis*, in Præsenti Quattæ Conjugationis. *ut, Audimus, Auditis: & Simus, Sitis, Velimus, Velitis, cum Compositis, quæ producuntur.*

II. Futurum Coniunctivi in Versu interdum *imus & itis* producit. *Vide infra in terminatione IS.*

REGULA XIV.

† Tertia pluralis Perfecti Indicativi Activi, penultimam producit. *Amaverunt vel Amaverunt.*

△ Poetæ tamen eam interdum per Sytolen corripunt. *ut: Matri longa decem tulerunt fastidia menses. Virg. 4. Ecl. Obstupui, steteruntq; comæ, vox faucibus hæsit. Virg. 3. En. Dii tibi divitias dederunt, artemq; fruendi. Horat. l. 1. ep. 4.*

REGULA XV.

† Desinentia in AL, ARE, ARIS, penultimam producit. *ut: Tribunal, Vestigal.*

Altære, Cochleære, Solaris, Lunaris.

Exceptis, *Animal, Capital, Thoral, Mære, Bimaris, Hilaris. Et Peregrinis, Annibal, Asdrubal.*

REGULA XVI.

† Substantiva in ETAS, ITAS, & BULUM, penultimam corripunt. *ut: Piëtas, Variëtas, Castitas, Vastitas, Stabulum, Vestibulum.*

REGULA XVII.

† Substantiva in LE, ELA, & ETUM *ωε* produci, penultimam producit. *ut:*

Dd 4 Cubi

1. *Cubile, Monile, Loqvēla, Tutēla, Salicētum, Quercetum, Fimētum.*
Excipe brevia, *Insile, Nephēle.*

REGULA XIII.

† In DO & GO desinentia Substantiva, penultimam producant, ut:

Alvēdo Capidō Caligo, Imāgo.
Exceptis, *Comēdo, Unēdo, Ligo, Harpāgo.*
Spādo autem anceps est.

REGULA XIX.

1. † Adjectiva in ICUS & IDUS ¹ Denominativa, corripiunt penultimam. ut:

Fanaticus, Opticus, Famelicus, Lividus, Vividus.

2. Si tamen Nomina in ICUS, ² ab OR descendunt, eandem producant. ut: *Amicus, Pudicus, ab Amor, Pudor.*

REGULA XX.

† Derivata in ANUS & ATUS, penultimam producant. ut: *Primānus, Mundānus, Senātus, Togātus.*

Nisi sint à Supinis brevibus. ut: *Dātus, Sātus, Rātus.*

REGULA XXI.

† Superlativa & Denominativa in IMUS Polysyllaba, penultimam corripiunt. ut:

Doctissimus, Pulcherrimus, Maritimus.
Legitimus, Millesimus, Decimus.

REGULA XXII.

† Desinentia in INUS, si à Nominibus animalia

significanti
significanti
horius, Equinus
Lepinus, &c. Ita
significanti
ru. à Matra. V
imus, à Sero, ut B
de c. LL. cap. 9
ab aliis Nomin
sertim Hothini
à Niger; Veni
Athēsi fl. Favon
Huc refer & Ad
grinus, Metaphr
Vico: Marinus,
vius, & similia.

† Desinentia
significanti, & à
significanti
tem cadentibus
Adamantius, A
gdalium, Amath
Crocus, Crystalli
Torarini, Hyacin
nus, Myrrorus, Pi
Oporius, Citimar
basius, Carthini
Hac Romulus pro n
pro Verusculo] H

malia significantibus descendunt, & Possessionem significant, I producunt. ut: *Porcinus, Anserinus, Equinus, Lupinus, Ursinus, Leoninus, Leporinus, &c.* Item quæ à Nominibus Tempus significantibus deducuntur. ut: *Matutinus, à Matuta. Vespertinus, à Vespera.* [*Serotinus, à Serò, ut & Diutinus, Scaliger producit de c. L L. cap. 98. perperam.*] Item quæ ab aliis Nominibus deducta, rei vivæ, & præfertim Homini attribui possunt. ut: *Nigrinus, à Niger; Venusinus, à Venusia; Athesinus, ab Athesis fl. Favorinus, Valentinus, Justinus, &c.* Huc refer & *Adalterinus, Clandestinus, Peregrius, Mediastinus, Collinus, à Colle; Vicinus, à Vico; Marinus, Ligurinus, Tiberinus, Cisterminus, & similia.*

REGULA XXIII.

† Desinentia in INUS, quando materiam significant, & à Nominibus non-animalia significantibus, nec in Regulam præcedentem cadentibus descendunt, corripiuntur. ut: *Adamantinus, Amaracinus, Oleaginus, Amygdalinus, Amethystinus, Cedrinus, Apyrinus, Crocinus, Crystallinus, Cupressinus, Fabaginus, Tartarinus, Hyacinthinus, Lanthinus, Myrrbinus, Myrrbinus, Prasinus, Succinus, Thalassinus, Oporinus, Ebimerinus, Earinus, Therinus, Carbasinus, Carbatinus, Cocceus, Bamyacinus, ab Hæc Bombyx pro materia [non ab hic Bombyx, pro Vermiculo] Hornotinus.* Item hæc ab Adver-

D d 5 biis

biis orta, *Craſſinus, Perendinus, Priſtinus, Sē-
rōtinus, Diūtinus.* Sic *Minus, Eminus, Coming.*

REGULA XXIV.

† Bi & Tri in compositis corripuntur. ut:
*Biceps, Triceps, Bicens, Tricens, Binominis,
Triformis, Triplex.*

Excipe, *Bīduum, Trīduum, Bīge, Trīge.*

[*vide Reg. 2. Cap. 2.*]

REGULA XXV.

† Derivata Adjectiva Latina in ORIS &
OSUS, penultimam producant. ut: *Canōrus,
Sonōrus, Generōsus, Odiōsus, Prōsa.*

REGULA XXVI.

† Patronymica Masculina in ADES, cor-
ripiunt penultimam. ut: *Aeneādes, Laertiādes,
Anchisiādes, Hippotiādes.*

REGULA XXVII.

† Patronymica Masculina in IDES, ex No-
minibus in EUS, penultimam producant. ut:
Thesiādes, Pelēādes, Atriādes.

Quando autem tale I resolvitur in EI, u-
traque Vocalis natura corripitur: E autem
Ionicè etiam producitur. ut: *Thesiādes, Pe-
lēādes.*

Sed rarius hoc est apud Latinos.

Inserto autem, Ionico more, A brevi, E pro-
ducitur. ut: *Thesiādes, Pelēādes.*

REGULA XXVIII.

† Patronymica Masculina in IDES, ex
Nominibus Secundæ vel Tertiæ, penultimam
corripiunt. ut:

Aciādes

Æacides, Æolides, Priamides,
Agenorides, Æsonides, Pelopides.
 Præter *Beli-des, Lycurgi-des, Amphiarai-des,*
à Belus, Lycurgus, Amphiaraus. [Vide
Reg. 5. Cap. 2.]

REGULA XXIX.

† Patronymica in EIS, quorum Masculina à Propriis in EUS veniunt, E ante IS Commune habent. ut:

Theseus, Theseides vel Theseides Theseis.

Nereus Nereides vel Nerides Nerēis.

REGULA XXX.

† Patronymica Fœminina in NE, † præcedens I vel O produciunt. ut: *Nerine, Acrifone.*

REGULA XXXI.

† Derivata in OCINIUM, O produciunt, CI corripunt. ut: *Tirocinium, Patrociniū, Lenociniū.*

REGULA XXXII.

† Deminutiva in OLUS & ULUS; itemq; Verbalia in LIS & BILIS, corripunt penultimam. ut.

Aureolus Urceolus Bellulus Hortulus.

Pensilis Sensilis Amabilis Terribilis.

Sed Denominativa in LIS, penultimam produciunt. ut: *Aquālis, Herilis, Infantilis.*

Præter, *Humilis, Dapsilis, Parilis, Pessilis.*

REGULA XXXIII.

Deminutiva in ICILUS, I antepenultimæ naturæ breve habent. ut: *Pisciculus, Molliculum, Colliculus, Versiculus, Pellucula, Fiducula, Viticula, Ovicula, Graticula; Clavicula, Reticulum.*

Posi-

Positione autem producunt, ob concursum brevium. ut: *Cuticula, Apicula, Ovacula, Pediculus* &c. Et horum exemplo etiam alia, longa præcedente. ut: *Viducula, Craticula, Clavacula.*

Excipiuntur I origine longum habentia. ut: *Radicala, Vesicula, Lecticula, Amiculus; à Radix, icis, Vesica, Lectica, Amicus, &c.* Hic enim etiam in Derivatis I longum manet.

Deminutiva autem in ICELLUS, I perpetuò corripunt. ut: *Mollicellus.*

REGULA XXXIV.

† Verbalia in MENTUM, à Supinis formata, antepenultimam habent longam, si à Supino veniunt cuius penultima naturâ longa est; brevem, si brevis, aut positione tantum longa. ut:

Sacramentum, Blandimentum, Argumentum, Idmentum; ex Sacrarum, Blanditum, Argutum, Iutum; vel verius q. Iugamentum, ex Iugatum.

At: *Monimentum vel Monumentum, Tegumentum, Documentum, ex Monitum, Tectum, Doctum.*

Brevia hæc imitantur etiam *Elementum, & Emolumentum.*

REGULA XXXV.

1. † Denominativa Latina¹ in ACELUS, ANEUS, ARIUS, ²ATICUS, ABILIS Verbalia,³
2. 3. ATILIS, ACULUS, ACUNDUS, MONIUS,⁴
4. ITICVS,

ITICVS, ITIUS
penultimam
fices; Subi
Samaris; Aqu
quâlibet; Aqu
Undrâculum; I
niam, Quirin
ventium, Supp

† Definient
RIUS & UR
ba Medicativa,
TUS, O. ut:

Laculentus
plur; Mercurius,
Centurio, Duci
lentus, Violent

At, Prærio
cario, Medita
pertinent, sed
Verba. Excip
Inuria, Injuria
vatiōne patent
Sic definent
corripunt. ut
tudo, Latitudo,

† Adverbia in
unt. ut: Callid

ITICUS, ITIUS à Supinis, ⁵ TORIUS, antepenultimam producant. ut: *Mustaceus, Testaceus; Subutaneus, Momentaneus; Librarius, Senarius; Aquaticus, Viaticum; Amabilis, Egoabilis; Aquatilis, Saxatilis; Tabernaculum, Umbraculum; Iracundus, Facundus; Patrimonium, Querimonia; Leviticus, Samariticus; Adventitius, Suppositivus; Meritorius, Notorius.*

REGULA XXXVI.

† Desinentia in ULENTUS, UPLUS, URIUS & URIO, tam Nomina quam verba Meditativa, U corripunt: & in OLENTUS, O. ut:

Luculentus, Feculentus; Decuplus, Centuplus; Mercurius, Luxuria, Centuria, Decuria, Centurio, Decurio, Esurio, Parturio, Sangvinolentus, Violentus.

At, Prurio, Ligurio, Scaturio, Scalpurio, Curio, Meditativa non sunt, ideoque huc non pertinent, sed producantur. Vide cap. 6. de Verbo. Excipiuntur etiam longa hæc: *Curia, Iniuria, Injurius; quæ posteriora etiam ex Derivatione patent.*

Sic desinentia in ITUDO, antepenultimam corripunt. ut: *Altitudo, Magnitudo, Longitudo, Latitudo, Similitudo.*

REGULA XXXVII.

† Adverbia in ITUS, penultimam corripunt. ut: *Calitus, Funditus, Radicitus.*

REGU.

REGULA XXXVIII.

† Adverbia in TIM, producunt penultimam. ut: *Vitūm, Diētū, Summātū*. Præter *Affātū, Perpētū*. Sed *Statim* utramque quantitatem capit diverso significatū.

1.

REGULA XXXIX.

2.

† U epentheticum, & quando ponitur inter duas Consonantes, quarum posterior est Vav, corripitur. ut: *Indūperator, Indūgredi, Iūso, Iūvenis, Flūvius, Dilūvium*.

Excipe *Iūverna*, i. e. *Hibernia*. al: *Hyb*. Item quæ in Regulas alias cadunt. ut: *Iūvi* producitur, quia est Præteritum disyllabum.

REGULA XL.

Δ Latina ex Græcis desumpta, ut plurimum retinent quantitatem Græcam. ut:

ἀνδρῶγεως, υυ-: *Andrōgēōs. ὄϊς, υυ*: *ōvis. ὠϊός, -υ*: *ōvium. ἦρ, -*: *Ver. Φυγή, υ-*: *Fūga.*

Φάμα, -υ, *Doricè, pro Φήμη: Fāma.*

Excipiuntur tamen quædam, quæ quantitatem mutant, sive id ipsorum Græcorum exemplo fiat: ut: *Φοινίξ, ικϑ, -υ*, *ικί, -υ*: at *Punicæus*, sicut etiam *Φοινίσις*.

Κύθηρα, Cythēra, Cychōrēus: at *Cythēra*, quia etiam *Κυθέρεια*.

πί, εσάνη; at *Pisana*, quia datur etiam *πίσανη*.

ὄρει-χαλκϑ: at *orī calcum*, quia datur etiam *ὄριχαλκϑ, υυ-υ*.

ἦωϑ: at *ēōm*, quia datur etiam *ἦωϑ*.

Sive

sive sine illoru

ἦρ, υυ, γρ

L. L. C. 21.

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

ἦρ, υυ, γρ

Sive sine illorum exemplo. ut:

ἄχαρις υυ, χάρις υυ, *Chārus*, [*Scal. de caus. L.L. C. 22.*]

ἄκράβηται θ, -υυ, *Grābātus*: *quamquam* θ *κράβηται* θ. υυυ.

ἄλακκ θ, -υ, *Lācus*. ab ἑλάλον, *Bālīsta*.

ab ἄλλ θ, -υ, ἄλλω —: *alius*, *Sālio*.

ἄβαινω —, Φαι — νεδαί: *Vēnio*, *Fēnestra*.

ab ἔδ θ υυ, *Sēdes*: *contra* *Sēdeo*. ἄπέδη, *rbedā*.

ἄμέ, υ: σέ, υ: ἔ, υ: *Mē*, *Tē*, *Sē*.

ab εἰ, ἐός, εἰ, ἐνα υυ: *ūnus*, *ūnius*, *ūni*, *ūnum*.

ἄφης, —, Φόρα: ab ἠφως, —, *Hērūs*, [*Scal. 26. de L.L.*]

ἄκρηπις, *Crēpida*. ab ἠ — λικτρον, *ēlectrum*.³

ab ἐδής, —, *Vestis*. [*Terentian. Maur.*]

ἄκρη, —, *Cūr*. ab ὄλη θ, υυ, *Sōlus*.

ἄβλομαι, *Fōlo*. ἄβλοποι, — υ, *bulgūrum*.

ἄφύλλον, — υ, *Fōlium*. ἄκύβη θ, υυ, *Cūbis*.

ab ἠήω, *Nēsōs*, *Heclōr*, *Nestōr*.

ab Ἀπολλών θ, ἰωνισῶνα, *Apollinis*, *ini*, *inem*.

ab ἐγώ υ, *ego*: ἄλεών, υ, *Leo*.

ἄκων θ, υ, *Cōnisco*. ἄκρωζω, —, *Crōcīto*.

Quod si Aufonium & alios sequi vellemus, exempla habituri essemus quamplurima.

REGULA XLI.

† Peregrina, plerunquē sunt adiaphora, & libera, nisi in Regulas generales impingantur.

ut: *amen*, *abel*, *alleluia*. *Dāvi d*, *Dāniel*, *Jacob*, *Jacobus*, *Lot*, *Lōthus*, *Mi chael*, *Nābāl*, *Nābālus*, *Nābānāel*, &c.

Sed

2. Sed tamen hæc quamproximè² ex Græca scriptura, quæ representata inveniuntur, sunt dijudicanda, ut ubi *η* vel *ω* ponitur, syllaba producat; ubi *ε* vel *ο*, corripatur; ubi *α*, *υ*, libertas maneat.

□ NOTA.

I. Quæ in Regula 19. 20. 25. 32. 33. 35. 36. de Terminatione US dicta sunt; etiam de A & UM intelligi debent, tam Substantivorum quam Adjectivorum.

II. Passiva & Deponentia judicantur ex forma Activa.

III. Syllabas initiales & medias, quæ ex hæctenus enumeratis Regulis cognosci fortè non possunt, ostendet A B A C U S V O C U M P R O S O D I C U S ad calcem adjectus. Quæ, qui defectum senserit, locupletare privato usu poterit, si volet.

Cætera ex Autoritate petantur, maxime quædam Propria.

CAPUT IV.

REGULÆ SPECIALISSIMÆ de Ultimarum Syllabarum Quantitate.

A.

1. 2. * Nomina¹ in A² primæ aut tertiæ declinationis, item Pluralia Neutra, brevia sunt. ut: *Mus* & *mibi causas memorat.* 1. *Æn.*

Sic

Se animis natu
dis. Horat.
arma virumq;

Exci

* I. Numer

Gradu agn

* II. Vocati

vel tertiæ decli

Calebã, Pallã.

† Interdum

mã, per Cæsurã

* III. Ablat

Europã atq; A

* Cætera, ut

producantur. u

prã, præteritã.

Præter, Eidi

tur.

* E in fine

Gausapẽ, corp

tẽ, fortẽ, sapẽ,

nẽ, absque, usq;

Ex

* I. Græca in

tibi, Ceteri;

* II. Neutra

Mẽ.

* III. Ablat

ut, Eidi, Spec